

Nieuw in de collectie: archieven

September – oktober 2023

Archiveren is een reeks handelingen. Het begint met het ter hand gesteld krijgen van archiefwaardig materiaal. De voltooiing ligt in het beschikbaar stellen aan het publiek. Voor dat beschikbaar stellen is van alles nodig: zuurvrij papier, vouwbenen om dat papier te vouwen en medewerkers die de materiële staat controleren, de inhoud inventariseren en uiteindelijk het geïnventariseerde archief uploaden naar het internet.

Op die manier hebben medewerkers in de afgelopen maanden tien nieuwe toegangen voor u beschikbaar gemaakt. Over het archief van H.G. (Harry) de Olde – toegang 3324 - verscheen in het septembernummer van *Groninger Kerken* een uitgebreid artikel van collega André Troost, die het archief inventariseerde. In dit document vindt u een toelichting op het archief van het Groninger Apothekergezelschap en een overzicht van recente toevoegingen.

Uitgelicht

[3312 Groninger Apothekergezelschap, 1820-1984](#)

In 1820 wemelt het van nieuwe apothekers in de stad Groningen. Ze zijn een doorn in het oog van het *old boys network* van oud-gevestigde apothekers, die zich geconfronteerd zien met nieuwe nationale geneeskundige wetten. Deze wetten verbieden de stedelijke bepaling over het maximaal aantal toegestane apotheken. De gevestigde apothekers voorzien dat een toename in het aantal apothekers leidt tot kwaliteitsverlies en vrezes voor inkomensverlies.¹ Zo vraagt apotheker [Johannes Gerhardus Brandts](#) in 1826 namens acht apothekers om een schadevergoeding in verband met de waardevermindering van hun zaak door het opheffen van de stedelijke regeling.²

Als zich in 1822 voor de derde keer nieuwe apothekers vestigen in de stad en het stadsbestuur niet ingrijpt, wordt het de oud-gevestigde apothekers duidelijk dat het beter is om zich te organiseren. De eerste vermelding van het Groninger Apothekergezelschap dateert van 5 juli 1820. De oprichting volgt in 1822. In 1825 heft de koning de stedelijke regeling op en is de vrije vestiging van apothekers een feit. Het aantal apothekers steeg, en dat was achteraf hard nodig, want een jaar later werd de stad getroffen door een malaria-epidemie.³

Het archief van het Groninger Apothekersgezelschap, dat in 1865 opging in de Groningse afdeling van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie, bevat [notulenboeken onder andere uit de beginjaren van het gezelschap](#). In de vergaderingen wisselde men kennis uit en stelde voorschriften op bijvoorbeeld voor het toedienen van medicatie. Het archief bevat daarnaast een [Toxicologisch woordenboek 1876-1878](#) met informatie over de werking van giftige stoffen en een [Reglement waar na haar Medicinae Doctores, Apothequers en Chirurgijns, als mede de Vrouwvrouwen sullen hebben te reguleren](#). Om een algemeen beeld te krijgen van de gezondheidszorg in Groningen in de 19^e eeuw is het bovendien zeer de moeite waard om het boek ['In het](#)

---

¹ Minie Baron, *'Het belang en de welvaart van alle ingezetenen': gezondheidszorg in de stad Groningen 1800-1870* (Assen: Van Gorcum, 2006), 45.

² Ibidem, 107.

³ Ibidem, 111.

[belang en de welvaart van alle ingezetenen' : gezondheidszorg in de stad Groningen 1800-1870](#) (2006) van Minie Baron te lezen. Dit boek is aanvraagbaar in onze bibliotheek.

Nieuwe archieftoegangen

September – oktober 2023

Gezondheidszorg

[3312 Groninger Apothekergezelschap, 1820-1894](#)

Kunst, cultuur en erfgoedbeheer

[3324 Archief H.G. de Olde, 1974-2012](#)

[3364 Muziekvereniging Apollo te Haren, 1907-2005](#)

Landbouw, veeteelt en visserij

[3353 Coöperatieve Landbouwvereniging Valthermond \(Eerste\), 1936-1992](#)

[3389 Coöperatieve Landbouw- en Aankoopvereniging Valthermond G.A., 1911-1979](#)

Religie en levensbeschouwing

[3321 Vrijzinnig-Predikantenfonds Midwolde-Leek, 1911-1971](#)

[3323 Classis Westerkwartier van de PKN, 2002-2018](#)

Welzijn en sociale zorg

[3315 Vereniging Dorpsbelangen Thesinge, 1956-2018](#)

[3316 Departement Ten Boer e.o. van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, 1914-1994](#)

[3317 Begrafenis-Vereniging Krewerd, 1915-1987](#)